

Concluziile Consiliului din 27 noiembrie 2009 privind promovarea unei generații creative: dezvoltarea creativității și a capacității de inovare a copiilor și a tinerilor prin intermediul formelor de expresie culturală și al accesului la cultură

(2009/C 301/08)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND contextul politic al acestei chestiuni, astfel cum este prezentat în anexa la prezentele concluzii.

CONȘTIENT:

— de provocările pe termen lung cu care se confruntă Uniunea Europeană și cetățenii ei, în special:

- necesitatea de a rămâne competitiv la nivel global într-un mod durabil și incluziv din punct de vedere social;
- impactul îmbătrânirii populației și al fluxurilor de migrație continue asupra asigurării ocupării forței de muncă și a securității sociale;
- necesitatea de a promova dialogul intercultural, bazat pe aprecierea diversității culturale într-o lume tot mai multiculturală și mai interconectată, caracterizată prin comunicarea rapidă, mobilitatea persoanelor și globalizarea piețelor;
- necesitatea de a răspunde societății emergente a cunoașterii și a comunicării, care se caracterizează prin tehnologii ale comunicațiilor aflate într-o evoluție constantă și prin schimbul rapid de informații, precum și prin necesitatea de a reduce „decalajul digital” din interiorul statelor membre ale UE și dintre acestea.

CONSIDERĂ că:

- un răspuns de succes la aceste provocări pe termen lung impune o perspectivă pe termen lung care să se axeze pe dezvoltarea creativității și a potențialului inovator al copiilor și al tinerilor și pe asigurarea abilităților și competențelor necesare pentru ca aceștia să poată face față respectivelor provocări.

SUBLINIAZĂ că:

- există o nevoie în creștere de creativitate, inovare, adaptabilitate și de abilități de comunicare avansate în rândul forței de muncă, precum și o necesitate de a dezvolta abilități antreprenoriale flexibile și evolutive;
- accesul la diverse forme de expresie culturală, practici artistice și opere de artă și contactul cu acestea de la o vârstă timpurie sunt importante pentru dezvoltarea personală, identitatea, stima de sine și sensul apartenenței individului, precum și pentru a asigura copiilor și tinerilor competențe interculturale și alte abilități importante pentru

integrarea socială, cetățenia activă și pentru șansele lor viitoare de ocupare a unui loc de muncă;

- participarea la activități culturale, inclusiv contactul direct cu artiștii, poate crește potențialul creativ și inovator al tuturor copiilor și tinerilor, prin stimularea gândirii creative, a imaginației și a capacității de exprimare;
- promovarea culturii și a formelor de expresie culturală în școli și alte instituții de educație, precum și în medii de învățare non-formală, atât ca materii specifice, cât și ca metode atractive de învățare care să creeze legături între diferite domenii de cunoaștere, contribuie la dezvoltarea deplină a individului, la motivare și la îmbunătățirea învățării, precum și la dezvoltarea creativității și a capacității de inovare.
- membrii așa-numitei „generații digitale” din Europa sunt în același timp creatori și consumatori de cultură care, atunci când li se oferă oportunitatea, manifestă o înaltă capacitate de a exploata potențialul noilor tehnologii media și digitale;
- accesul la cultură și la patrimoniul cultural în general și, în mod deosebit, mijloacele de a crea și de a experimenta cultura nu sunt în mod egal disponibile pentru toți copiii și tinerii, iar declinul economic actual poate limita și mai mult posibilitățile de acces la cultură pentru copii și tineri.

IDENTIFICĂ, ÎN CONFORMITATE CU PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII, URMĂTOARELE ȘASE PRIORITĂȚI ÎN VEDEREA PROMOVĂRII UNEI GENERAȚII CREATIVE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ:

1. Includerea unei perspective „Copiii și tinerii” în cadrul politicilor relevante de promovare a culturii

Statele membre și Comisia ar trebui:

- (i) să abordeze nevoile specifice ale copiilor și tinerilor, inclusiv ale profesioniștilor tineri din domeniul culturii, în cadrul politicilor, programelor și acțiunilor actuale și viitoare, în special în domeniul culturii și al mass-mediei, cu un accent pe inițiativele destinate stimulării potențialului lor de creativitate;
- (ii) să dezvolte în continuare parteneriate între sectorul culturii și alte sectoare de politică în scopul stimulării inovării (de exemplu, educație și cercetare, tineret, ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, întreprinderi, creștere economică și dezvoltare durabilă), utilizând pe deplin structurile și programele existente, după caz.

2. Optimizarea potențialului sectorului educației, pentru a intensifica promovarea creativității prin cultură și prin formele de expresie culturală

Statele membre ar trebui:

(i) să promoveze un acces mai larg la cultură și la formele de expresie culturală atât prin educația formală, cât și prin educația non-formală, în special prin parteneriate structurate și strategice la nivel instituțional și politic. Accentul ar trebui să fie pe stimularea creativității copiilor și a tinerilor, a capacității de inovare și de dezvoltare a competențelor interculturale, precum și a altor competențe-cheie pentru învățarea de-a lungul vieții, precum sensibilizarea culturală și exprimarea culturală;

(ii) să încurajeze acest proces, de exemplu prin formare specializată și educație complementară pentru cadre didactice și pentru alte persoane care lucrează în sectoarele educației, culturii și tineretului. Acest proces ar putea fi realizat, de asemenea, prin utilizarea metodelor și instrumentelor de învățare moderne, inclusiv cele bazate pe tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC), precum și prin acordarea unei mai mari atenții în școli unor domenii precum educația în domeniul artelor și sensibilizarea culturală. Activitățile pentru tineret pot cuprinde, de asemenea, o varietate de activități extrașcolare destinate promovării culturii și creativității.

3. Încurajarea și sprijinirea instituțiilor culturale (de exemplu, muzee, biblioteci, galerii, teatre) în vederea unei mari angajări față de copii și tineret

Statele membre ar trebui:

(i) să încurajeze eforturile instituțiilor culturale la toate nivelurile de a se angaja pe deplin față de copii și tineri și de a facilita accesul la conținuturile culturale din sectorul public, de exemplu prin programe de digitalizare și activități educative, inclusiv utilizarea TIC, precum și prin soluții interactive care implică activ copii și tinerii.

Statele membre și Comisia ar trebui:

(ii) să continue să sprijine dezvoltarea proiectului Europeană și să promoveze schimbul de experiență între statele membre cu privire la politicile respective ale acestora privind digitalizarea și accesul public la conținutul cultural, în special în vederea răspândirii acestora în rândul copiilor și tinerilor.

4. Promovarea talentului și a creativității prin cultură ca parte a strategiilor de incluziune socială care răspund nevoilor copiilor și tinerilor

Statele membre și Comisia ar trebui:

(i) să promoveze talentul înăscut al tuturor copiilor și tinerilor și să dezvolte creativitatea prin încorporarea culturii în cadrul strategiilor și programelor de integrare socială care răspund copiilor și tinerilor defavorizați, inclusiv celor cu handicap.

5. Promovarea unui acces mai bun la cultură prin utilizarea TIC pentru toți copiii și tinerii

Statele membre ar trebui:

(i) să-și continue eforturile de a promova un acces mai bun la costuri rezonabile la cultură și la formele de exprimare culturală prin utilizarea TIC. Astfel de eforturi ar trebui direcționate astfel încât să includă toți copiii și tinerii și să asigure acestora competențele de comunicare și mediatice, necesare pentru a putea valorifica pe deplin oportunitățile oferite de tehnologia digitală, promovând în același timp o mai mare conștientizare și înțelegere a drepturilor și responsabilităților în materie de proprietate intelectuală și viață privată.

6. Facilitarea schimbului de bune practici și dezvoltarea unei baze de cunoștințe în acest domeniu

În scopul promovării dezvoltării politicilor fondate pe date concrete în acest domeniu:

Statele membre și Comisia ar trebui:

(i) să încurajeze și să faciliteze schimbul de exemple de bune practici în legătură cu prioritățile menționate mai sus, prin structurile existente, în special metoda deschisă de coordonare (MDC) în domeniul culturii.

Comisia ar trebui:

(ii) să încurajeze și să faciliteze învățarea reciprocă și schimbul de bune practici prin structurile existente, cum ar fi platformele societății civile și mecanismele interne între servicii.

Statele membre ar trebui:

(iii) să stimuleze crearea de rețele și utilizarea evaluărilor pentru a sprijini mai bine procesul de luare a deciziilor și pentru a îmbunătăți acțiunile viitoare.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA:

În cadrul sferelor lor de competență, să colaboreze pentru a garanta punerea în aplicare a prezentelor concluzii în contextul lucrărilor în curs de desfășurare ale Agendei europene pentru cultură și ale Planului de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2008-2010.

ANEXĂ

CONTEXT POLITIC

În cadrul adoptării prezentelor concluzii, Consiliul reamintește în special următoarele:

1. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (1989), care stabilește dreptul tuturor copiilor la cultură;
2. Foaia de parcurs Unesco pentru educația în domeniul artelor, Lisabona, 6-9 martie 2006;
3. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele fundamentale pentru învățarea de-a lungul vieții;
4. Comunicarea Comisiei din 10 mai 2007 privind o agendă europeană pentru cultură într-o lume în proces de globalizare și Rezoluția Consiliului din 16 noiembrie 2007 privind o agendă europeană pentru cultură, precum și Concluziile Consiliului privind Planul de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2008-2010, care includ, între cinci domenii prioritare de acțiune, promovarea accesului la cultură, în mod deosebit prin sinergiile cu educația, în special educația în domeniul artelor;
5. Decizia Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind Anul European al Creativității și Inovării;
6. Concluziile Consiliului din 24 mai 2007 privind contribuția sectoarelor culturii și creației la îndeplinirea obiectivelor de la Lisabona, care subliniază că activitățile culturale și domeniile creației joacă un rol primordial în stimularea inovării și a tehnologiei și constituie vectorii principali ai unei creșteri durabile în viitor;
7. Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind noi competențe pentru noi locuri de muncă și Comunicarea „Agenda socială reinnoită: oportunități, acces și solidaritate în Europa secolului XXI”, adoptată de Comisie la 2 iulie 2008, care a identificat printre prioritățile sale copiii și tinerii drept viitorul de mâine;
8. Concluziile Președinției de la Consiliul European din 13-14 martie 2008, în care se recunoștea faptul că un factor-cheie pentru creșterea viitoare este dezvoltarea deplină a potențialului de inovare și de creativitate al cetățenilor europeni, care se bazează pe cultura europeană și pe excelența științifică;
9. Concluziile Consiliului din 22 mai 2008 privind competențele interculturale;
10. Comunicarea Comisiei din 27 aprilie 2009 „O strategie a UE pentru tineret – investiție și mobilizare. O metodă deschisă de coordonare reinnoită pentru abordarea provocărilor și oportunităților tineretului” și Rezoluția Consiliului din 27 noiembrie 2009 de adoptare a unui cadru reinnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018).

Studii și conferințe

1. Studiul privind Impactul culturii asupra creativității și studiul privind Accesul tinerilor la cultură, ambele comandate de Comisia Europeană;
 2. Studiul Eurydice privind Educația în domeniul artelor și culturii în școli în Europa (2009);
 3. Studiu privind contribuția multilingvismului la creativitate (16 iulie 2009);
 4. Studiu privind realizarea unui inventar al celor mai bune practici prin care se realizează legătura dintre cultură și educație în statele membre, țările candidate și țările SEE (2004);
 5. Conferința privind Promovarea unei generații creative, care s-a desfășurat la Göteborg la 29-30 iulie 2009.
-